

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XII Reus Diumenge 5 de Desembre de 1897

Núm. 3.436

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Piss. 3.50
n províncies trimestre. 3.50
Extranger Ultramar. 3.50
Anuials. A preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorfe, carrer Junquera, 6.
No's retornen los originals encara que no's publicin.

Farmacia Serra La que paga més contribució de la província
Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

CEPS AMERICANS

HORT DE PAU ABELLO

tocant á la carretera de Tarragona

Arrelats molt superiors.—Preus ventatjosos.—Autenticitat garantida

Per tractar en lo mateix hort ó carrer primer del Roser n.º 4.

MARALTÍAS DELS ULLS

L'oculista de Tarragona D. J. MIRÓ accedint gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demés dies en son gabinet de TARRAGONA, de 10 á 12 del matí y de 3 á 5 de la tarda.

Tos

Desapareix ràpidament usant lo

Tos

XEROP SERRA

No conté opí ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos FARMACIA SERRA.

Oberta tota la nit.

Tos

CREMA LÀCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Iltre. Acadèmia Mèdica Farmacèutica de Barcelona.

Eficacament recomanada per aumentar la llet á las Mares de família, en cuants casos s'ha hagí retirat per disgust, fluixet, etc. Ab son ús, tota mare pot criar á sos fills durant lo temps de la laliçancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

De Paris estant

A no trigar gaire sortirá a qui a Paris un non diari «La Fronde» (les espassetjes). Si's tractés d'un diari com tants n'hi ha, mes be o mes malament escrit no ens ocupariem de parlarne. Però, es tracta d'una innovació en extrem radical, de tota una revolució dins del periodisme.

Lo nou diari es fet per dones únicament, i suprimeix per complet del nostre sexe i no sols en suprimeix, sinó que les espassetjes, servirán pera llençar forts cops de pedra als pobres muscles, fins a no deixarne cap amb el cap sencera. Lo nom del diari ja diu lo coratjoses que's veuen per entrar en combat. Eina que hi havia hagut moltes dones qu'és valent del llibre,

del diari i de la reunió per a reclamar drets iguals en tot als del home; molt bé, sog lo primer en donar-los-hi. Però are no sols és això sinó qu'ens volen fer guerra encess, tracten d'anihilarnos, de suprimir-nos (si bé no sabém si en ferant completa supressió en tot).

Ja hi ha societats de dones sont l'home no hi pot posar los peus, ja hi ha un teatre sont no mes se fant obres teministes i de dramaturgs femelles i que tenen per objecte posser-nos com a nous i deixar-nos baldats, i ere sort aqueix diari, sont tothom sera femení: Directora, compositora, redactores, plegadores, venedores etc. i ignorém si fins serà vedat al home d'esserne llegidor o comprador o si s'el obligará a que porti faldilles per poguer-lo adquirir. Però això és pensament meu, perque no vull creure qu'és deixin perdre l'guany qu'occasionaria la venda del diari al sexe lleig

qui desitjós d'aner a veure les bêtises que dirà la cara meitat, s'afanyará a comprar-lo, sobretot als primers noms suaus.

I vèt-aquí lo feminism triomfant, justament are que'l Director d'ensenyanga primaria de París, ha prohibit a les mestres l'ús de la bicicleta, i del traço ciclista per considerar-l, inmoral é impropi d'una dona que té de dirigir moral é intelectualment tot una generació de poncelles. Pobre senyor, no voldria esser de la seva pell, jont s'es vist combatre la bicicleta, l'única cosa que les hi permet de portar calces,—lo que mes contribueix a la emancipació de la dona—com mel deizarán en lo primer número! serà la primera pedra qu'es llençará, segurament.—I jo després de tot dono rahó a dit senyor perque lo vestit ciclista i sobre tot lo d'istiu, es una mica perillós per la bona moral, i tampoch està bé qu'una surti a pedalejar per aquests boulevards. Pero Deu me liuri que cap redactora de «La Fronde» em senti,—si alguna llegís lo susdit jo si que esterà fresc, foren capaces de ferme célebre de la grand.... pedregada.

Al meu parer creg que 'ls homes tenen de fer tot lo possible per a deturar aquesta nova tendencia del feminism; volen sortir del nostre jou per ficar-nos a nosaltres baix lo seu. Precisament aqueix moviment feminista, coincideix en la decrepitut de l'home en las grans capitals, com París, que de die en die s'afemina més, i acabará per ser lo sexe débil, i la dona reemplacará les funcions del home.

Avui ja hi ha advocades, metgeses, pintores a centres i en les oficines s'hi veuen mes dones que homes; amb aquesta marxa, alego serém emb alló de fer quedar los homes a brigar los nens o a dur-los a passeig, i la dona anirà a guanyar lo pá de cada dia—que prosaica fors la vida del home, ales hores!—i que tingués fins de demanar diners a la dona per comprar tabac si es que l'deixava fumar, fora vergonyós, però encare que sembla conte i no historia, ja es comencen a donar cassos de desgotisme femení; ahir vaig llegir en un diari d'aquí lo següent fet:

«Auguste P... empleat de comerç fa uns quants mesos s'havia casat amb una bugadera del barri Saint Lambert, a la Grenelle. Aqueixa, una dona grossa id' una força gens comuna, administrava pel mes petit motiu tremèndes palçes al seu marit qui lo pobre no es veia am coratje ni am prou forces per a tornar-s'hi.

—Cansat per si d'esser lo ruc dels còps, deixà lo desgraciat marit lo domicili conjugal i s'en anà a viure a un Hotel. Havent rebut la seva dona allá ont era, hi vè, l'agafà per l'orella i com manso anyall lo fa tornar a casa i li fa demanar perdó a genollons. Altres tentatives per escapar de les mans de la bugadera no tingueren millor èxit.—Per si ahir després l'habitual tunyina, plé de blaus i vermellos, Auguste P... sortí de sa casa i tirà am tota sa furia un cap de pedra a uns vidres que trencà en mil hocims. Fou segafat i conduct al Deposit, sont interrogat pel comissari, va dir qu'ho havia fet, per esser pres i fugir així de la tirania de sa muller i li contà sa desditzada història.—Lo comissari la feu compareix, l'admonestà i baix promessa de no tornar-hi mai més, li feu entrega del seu marit qui tingué encare de pagar los vidres trencats.

¡Que fora del sexe tirá al dia que l' esclau gastiés les agalles d' aquesta digna redactora de *La Fronde!*

M. V. B.

París, 30 Novembre, 97.

ARTS Y LLETRAS

El santuari de Núria

Aprofitant las vocacions d' istiu vareig martxar de la hermosa comarca del Vallès, y després de visitar y y recorrrer alguns pobles, resolgué fer una ascenció al célebre Santuari de Nostre Senyora de Núria, qu' es, exceptuant el de Montserrat, talvegada, el mes visitat de Catalunya.

Y com lo promés es deute que deu cumplirse, sempre que la prometenza sia lícita, honesta y digna, vaig a comunicar á V. pera si vol trasmetterlas als lectors de *La Veu del Vallès*, mas impresos del celebrat Santuari, advertint què quants datos vaig a escriurer los dech en grant part á la galantería y atenció del Prebere D. Judal Batlle, administrador del Santuari, y altres, apàrt dels molts que he recullit, al distingit escriptor lo Rvnt. D. Francesch Marés, Prebere.

I.

Sortirem lo dia 9 d' Agost, al apuntar lo dia, de la fresca vila de Ribas, ab los mossos y cabaleries correspondents en direcció á Núria, representantse durant lo camí devant de nosaltres los pintorescos pobles de Fustanyá, Serralt y Caralps, punt ahont descansarem y esmorsarem. Desde Ribas á Caralps, parroquia ahont radica lo edifici á qu' ens ocupa, està lo terreno regat per lo Freser que baixa de la montanya de Núria, lo que fa que l' viatger senti una frescor agradable. Ab las ayguas del citat riu se confonen las cristallinas que brotan al peu de las tan famoses covas de Ribas, situadas en precipicis enormes y formadas de rocas de un color clar-oscuro.

Pujadas las fatigosas montanyas de Caralps, qu' es diu esser á la mitat del camí, seguirem fins al pont de «Cremals» passat el qual s' troba a proporcionada distancia el «Salt del Sastre», en qual profons precipici, com en tots los demés, hi h' aixecades grossas parets: desde la Fontalba, seguint la vorada esquerra del riu, venen las espumosas ayguas del «Salt del agua», y un cop, arribant el cim de la «Crau d' en Riba», se deté'l viatger saludant á la Verge, y veu ja perfectament el vall solitari y egrest.

II.

Situat en un plà de 1,000 metros de llarg y 400 d' ample, està regat per dos petits rius que baixan de las rocas del «Ambut, Entreforches» y «Finestrelles», l' un y de las de «Eyna, Noufons» y «Mulleras» l' altre, los quals se juntan avants de sortir del mateix-vall, pera dar principi, ab lo que baixa de la «Veca» al «Freser».

A la dreta del mateix Santuari, y prop de una casa que serveix de café, s' trova la font dels «Capellans», quals ayguas regan lo bosch únic de la «Mare de Déu», y á la esquerra del mateix brota, al peu de la montanya de Puigmal, la mejor de totes, de 3,013 metros d' elevació, la tan famosa y freda del «Abad Sant Gil».

Esta rodejada de elevadíssimes montanyas, com la escarpada penya «Roch de la Malé», la de «Finestrelles» ahont hi h' lo camí que conduceix á Puigcerdá, la de «Puigmal» en la que si trova la font y cova de «Sant Gil» poblada de mosquits, la «Collada de Núria» ó de las «Set Creus», etc., etc., algunas de la quals pasan de 800 metros de alt. Moltas d' ellas son habitadas per cabras silvestres, y la única que s' veu poblada d' arbres y encara pochs, es el bosch de la «Mare de Déu», anomenat vulgarment del «Pins negres», qual fusta se utilisa pera la construcció de millors del edifici y capella.

Demunt los cims de «Puigmal», de «Caransá» y de «Puigmal» se véhen distints, extensos y pintorescos paisatges, entre ells lo amagarse uns 200 metros sota terra una de las corrents de la vall. Quant el cel està seré se veu el Mediterrá, per Barcelona y l' golf de Russas, y disposant d' un bon telescopi, l' Atlàntich. Quasi sempre la brome baixa que cubreix el fondo y planuris impideix al viatger disfrutar de tan magnífich panorama. Se distingeixen, no obstant, los Pirinens Francesos, los altíssims de Berga, lomich de Montseny, los de Montserrat, y alguna que altre volta Vich y l' Ampurdà.

La vegetació que s' extén desde l' fons de Ribas, fins el cim de las montanyes ahont s' hi veu la ermita, es bastant rica y variada. A una distancia de 400 metros, el terreno se presenta extraordinariamente quebrat

y different, lo que suposa una distinta variació de temperaturas y climes. En las costes inferiors abrigadas y fertilizadas, per el sol, se troben plantas de la zona templada de Catalunya: en las superiores verias de la regió glacial y entre las dues creixen en abundancia les plantas dels Alpes, confoses entre las pirenaicas, ademés de posseir alguna especie que no s' troba en cap part del mon, com la «Xalardia scabra». A nostre entendre es digna d' estudi per part dels naturalistas en general y dels aficionats á la ciència de flors en particular.

IV.

La sagrada Imatje, fabricada y amagada junt ab una olla, un Sant Cristo, y una campana, per l' abad de Sant Gil, fou milagrosament trobada l' any 704, època posterior á la del abad de Atenas (Grecia) á un desert á las voras del Ródano, y d' allí el agrest de Nuria pera fer penitencia. Dita Imatje, que fa 818 anys es venerada en aquella llonyana comarca, es de fusta macisa é incorruptible y té dos pams y mitj de llarch. Està assentada en son trono, que es una cadira de brassos y respaldo de la mateixa fusta, y la fisonomia, es molt afable. Los ulls son petits y modestos, sa color moreno, semblant al de la de Montserrat, sos cabells negres y lliures hasta el coll, y sos peus puntiaguts.

Le Noy Jesús, que està sentat sobre son genoll aquest mideix de llarch un pam y mitj quart, y es de la mateixa fusta, colò y afabilitat; sos peus descalsos; sa actitud molt expresiva; ab la mà dreta dona la benedició y ab la esquerra sosté un llibret que apoya sobre son genoll. Sos vestits, si bé son travallats del mateix color que l' de la Verge, tenent no obstant la forma de sach. Ab gran majestat y grandesa està colocada la gloriosa Imatge sobre el sacrari del altar major, en un lindissim camari, fet a costas del Excm. Sr. Compte de Perelada D. Guillerm Rocofull y Rocabesté.

V.

La gran afluència de viatgers que la visitan feu que en l' any 1639 se li edificés una capella mes digna y espayosa que la que tenia primitivament. Tres anys esfigué en construcció, y atenent que aquell terreno no pot treballar sinó al estiu, s' veurá que la deixaren llesta molt prompte. Desde el any 1642 ha continuat tal com prompte dijé, pero avuy dia està casi coverta altre mes moderna, elevada, suntuosa y artística, á qual si l' arquitecte de Llivia, don Calixte Freixa, està en lo santuari ultimant los treballs pera darli forma arquitectònica y aqueix efecte se segueixen recollint almoynas dels fidels. L' impuls de las obras es degut al zel del Excm. Sr. Cardenal Casañas, que profesa especial devoció á la Verge de Nuria.

El temple qu' ens ocupa té 63 peus de llarg y 30 d' ample, sens contar la profunditat dels altars. El presbiteri, en el que creman tres llantias de plata, de gran pes, es bastant espayós, y està tancat per una rexa de ferro desde el any 1966. Fora d' aquell, té la iglesia dos capellas: en la de la part dreta hi ha un antich quadro de S. Pere y S. Bernat, del que penja altre llantia també de plata: y en l' altre costat el de San Antoni de Padua.

Al entrar se veu una pica d' ayuga beneyta de ben treballada pedra, y sobre d' ella, ocupant tota l' emplaria del temple un cor treballat de bona fusta y capás pera 100 personas ab un petit armonium.

Pera el culto de la Verge hi ha riquíssims vestits, magníficas albas, hermosas casullas, cálsters, patens y altres objectes sagrats de molt valor. Sas parets estan plenes de ex votos y ciris. Entre los regalos preciosos figuren el que feu D. Alfons Maria de Borbó, germà del Sr. Duch de Madrid, lo dels senyors marquesos de Dou y el de dues senyoras franceses.

VI

Junt á l' iglesia hi ha les cases de Soreto y de Betlém, ahont s' allotjan los viatgers y encara que baixas son bonas y provistas de llits nets en las 54 habitacions, capasses y decentes, moltes de las cuales no han sigut encara utilitzadas. Lo servei de la fonda satisfà lo gust mes delicat, pnes, se serveix á cubert y á racions á satisfacció de tots los gustos y classes. Los que no volan anar á la fonda tenen també cuyna y los accessoris que necessitan.

Una de las excursions bonicas es la de pujar á visitar la cova de Sant Gil, avants de la qual se trova també la de Amadou que per l' encarregat d' erigir lo primer temple, encara que senzill, á la Verge de Núria. La cova dita de Sant Gil que s' trova sobre la montanya de la mateixa font, avants citada, està en lloc bastante escabros ahont l' abad feu penitencia. Allí si s'ixeça una grossa creu en que s' hi llegeix aquests versos:

Romer que t' miras la creu

Recorda que equí estigué

Per alabar á son Deu

Gil d' Atenas qui vingué

Fugint del mundà plaher.

L' any 700 à la montanya

Hont feu penitencia estranya

Adorant la santa Imatje

Que's venera en eix paraje

De Núria confi de Espanya.

Lo viatger no pot menos de reconeixer la impotència, alabar á son Deu y darli gràcies per haver cristant maravelles, puig allí si que s' veu el poder y la ma de nostre adorable Creador.

VII.

Pera la direcció espiritual resideixen continuament lo Rvnt. D. Eudald Batlle, párroco de Urij, administrador del Santuari; el Rvnt. D. Francesch Jou, catedràtic de teologia del Seminari de la Seo de Urgell, com è capellà de la casa, y el Rvnt. D. Agustí Pujol, catedràtic de Retòrica del mateix Seminari, com á predicador. Tots junts cantan diríam un Ofici en hora y gloria de Nostre Senyora y resar per la nit lo Sant Rosari, cantant los Goigs, la Salve y el De profundis per los devots difunts. Pera la mateixa y altres cuidados hi ha personal suficient.

Tots los istius es visitada la Verge per los molts fusters (l' any passat arribaren á deu mil) que de totes parts y en particular ee Ribas, Cerdanya. Ampurá, Rosselló y Camprodón acudeixen devotament á implorar gràcies especials y en aquella trouen el consol, la pau y alegria verdaderas.

MAGÍ MARTÍ Y BARJAU.

(De «La Veu del Vallès»)

CRÒNICA

OBSERVACIÓNS METEOROLÓGICAS

del dia 4 de Desembre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser- vació	BARÒMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER- particular
9 m. 3 t.	750	83 89	0°	3°	Ras	
	750					

HORAS d' obser- vació	TEMPERATURAS	VENTS	NUVOLS
	Maxima	Minim.	Term. tipo
9 m. 3 t.	sol. 17° Sombra 17°	8°	Term. 8°

En la «Crònica» del periòdic *La Esquella de la Torratxa* de la setmana passada, vegérem una notícia y comentari del tot inexacte, referent á una entitat de nostra població. Varem esperar sens dir res creyent que al número següent ho rectificarà, enterat de la planza que havia fet son autor, que firma *P. del O.*, que no es altre que en Joseph Roca y Roca. Mes com siga que lluny de rectificar, en los «Esquellots» del número d' aquesta setmana torna á ocupar-se del mateix assumpt ab igual criteri, nos creyem en lo deber de contestar com se mereix el periòdic barceloní.

Assegura l' senyor *P. del O.* que alguns coristes de la societat coral «Eco Republicano» de nostra ciutat, van agregar-se al coro carlista madrileny «Orfeón del Patronato Obrero de San José», que va anar al Certamen de Nissa y tornà carabassejat. Diu més «La Esquella», y es que suposa que nostres coristes van anar á Nissa á ajudar al «Orfeón» madrileny, comprats per l' or del marqués de Comillas.

Degudament autorisats per la Junta de dita associació, devém dir al cronista de «La Esquella» que es absolutament fals que cap corista del «Eco Republicano» anés á Nissa, ni agregat ni desagregat al «Orfeón» madrileny. Com lo que assegura «La Esquella» constitueix una calumnia y un desonor per nostra associació coral, aquesta ne protesta enèrgicament, y exigirà la rectificació necessària al seu director.

Tot això es quant podém dir á nostre colega barceloní en nom de la Junta de la associació «El Eco Republicano» de nostra ciutat. Per nostra part li diré que d' aquí en avant, procuri enterar-se millor dels fets que fessi constar en sa crònica, sino vol que se li apliqui aquella frase: *Así se escribe la historia!*

Llegim en lo *Diario de Barcelona*: «Desde que començà la anterior guerra á Cuba, se repetí fins á la societat en discursos, periòdics, articles y folletons que allí estava empenyada la honra nacional; y desde que en 1895 estallé la insurrecció á Baire, s' ha extremat l' argument, eribant á dir, ab aplauso universal, que Espanya devia derramar fins la

última gota de la sanch de sos fills y consumir l'últim centímetre de sa riquesa per a defensar la consabuda honra. Això no es exacte. Totes les nacions han perdut colonies y cap n'ha creuat deshonrada. Inglaterra, mestra en aquesta matèria, considera les colonies, no com províncies formant part integrant del territori de la Gran Bretanya, sino com possessions que contribueixen a la grandesa y poderiu, y en aquest concepte, quan la gran insurrecció dels cipayos de la Índia, una de les coses que's discutiren en la premsa y en lo Parlament, fou lo límit dels sacrificis que's podia imposar la nació pera vencerla. Res del l'últim home ni la última pesseta, sino los homes y les pessetas que valgués aquella possessió. Per nostra part devém confessar que 'ns dol més la bandera inglesa ondejant en l'árido penyó de Gibraltar, que tot nostre vast imperi colonial perdut en lo que va de sigle.'

Nos plau en gran manera veure sustentar tan noble criteri per un diari que sempre havia passat per retrògrado y ranci en totes las coses, segons la opinió de molts dels elements que's diuen avansats.

Al costat del vell *Diario de Barcelona*, tenim molts diaris liberals y fins republicans y revolucionaris com *La Publicidad de Barcelona* y *El Progreso* y d'altres, de Madrid, que resultan los mes insensats y retrògrados que puga imaginarse, ab son programa de la guerra fins a morir (los altres) y arrastrante miserabledement soia la talons d'un general que 'ns ha erroniat moral y materialment ne mes que ab dos anys de posar en las mans los destins d'Espanya a Cuba.

Durant aquest fi de sigle hem de veure moltes coses estranyas, mes lo verdader patriotisme sempre surarà y serà reconegut per totes las personas de bons sentiments.

ASCENSORES-SIERRA
Lo dia 8 del corrent, festivitat de la Verge Immaculada, se celebrarà en lo «Centro Republicano Histórico», una veillada literari-musical, prenenthi part ademés del «Eco Republicano» l' aplaudit tenor de la companyia que actua al Teatre Fortuny Sr. Buñev, lo reputat quarteto de bandurrias y guitarras y varijs joves de dit centre.

THATOU Y ZAFUM
«Los Madgyares» atragué ahir a la nit bastanta concurrencia al Teatre Fortuny. La representació d'aquesta popular sarsuela fou bastant bona, principalment per los Srs. Alcántara, Gascó, Casas y Segura. Lo paper de *Maria*, a càrrec de la Sra. Isaura, lo representà a les mil maravillas, escoltant molts y merecuts aplausos.

YER
Avuy a la nit tindrà lloch en lo teatre de la «Juventud Reusense» la representació de las comedias catalanes en un acte, «Cura de moro» y «Tal hi va qui no s'ho creu». Acabants la funció ab l'acostumet ball qual programa executarà la banda de la societat.

Escriuen de Tortosa ab feixa d'ahir:
«Continúa ab gran activitat la recollida de l'oli. Los pagesos estan molt satisfechos de lo superiors que resultan las classes d'oli y el preu que alcansa. Abir lo de superior calitat se pagà a 19'50 pessetas lo canti de 15 kilos.

Las classes bonas son molt solicitadas.
Ha baixat molt la temperatura havent sigut la nit última una de las más fredes del actual hiver. Les muntanyas vènides tenen les crestas cubertes de neus.»

Lo president de la «Unió Catalanista» ha rebut lo següent telegrama:

«President Consell Ministro.—S. M. la Reina, que ha agratit la atenta felicitació que vostés s'han servit enviarli per la publicació dels decrets concedint la autonomia a Cuba y Puerto Rico, me encarrega los hi expressi son reconeixement y 'ls hi digui que ab ells espera primer que tot estrenyer y afansiar los llassos de nacionalitat entre Espanya y las Antilles.»

En l' espayós saló del primer pis de «Casa Dimas» se celebrarà aquesta tarda l'acostumet ball y per la nit se celebrarà una funció dramàtica, acabant l' espectacle ab un ball de societat.

«L'Atlàntida» desde l'pròxim número comença la publicació en son folletí de la celebrada comèdia en 3 actes «Don Gonzalo o l'orgull del gech». **SEGUÍAS**

Hem tingut ocasió de veure lo número tercer de la revista «Album Salón» que ab gran luxo publica la casa Seguí de Barcelona. Com dita casa havia fet creure ab son bombo que anava a publicar una verdadera revista del moviment intelectual modern, li devém fer observar que no fa mes que publicar una revista del moviment intelectual rutinari castellà, supeditantse a

la influència de coses caduques y antípaticas que res tenen d'artísticas. Si dita revista ve ser lo que prometé, deixi de banda los elements que fins are ha escollit, dignes d'un periodique madrileny, y utilisi lo servei de molts dels artistas que valen dels que te en sa llista de colaboració.

Es un consell d'amich y desinteressat.

Lo recaudat ahir per concepte de Consoms en la Administració d'aquesta ciutat, puja a la cantitat de pessetas 1305'03.

Ab motiu del èxit obtingut en los dos Certamens, un dia d'aquests la redacció de «L'Atlàntida», membres del jurat, a nicks, col·laboradors y poetes lloregats, s'entaularan en una de les mes conegudes fondas barceloninas.

La comissió de festes del Círcol «La Granada» de Gracia anuncia un concert pera l' dissapte a les nou del vespre prenenthi part la Societat coral «Catalunya Nova» que ab tant acert dirigeix lo celebrat mestre E. Morera.

SECCIO OFICIAL

Cambra de Comers

Se participa al comers d'aquesta ciutat y al públic en general, que 'ls rumors circulats recentment referents a que la Sucursal del Banc d'Espanya, en aquesta ciutat, rehusava la admisió en la seva caixa de certas monedes de plata de curs legal, resultan complertament infundats, segons manifestació feta per lo digne senyor Director d'aquell Establiment de crèdit a la comissió d'aquesta Cambra que passà a visitar-lo ab dit motiu.

En la caixa d'aquesta Sucursal s'atmet, donchs, tota moneda de cuny y curs legal que no acusi falta de pès, llei ó desaparició d'acunyació.

Lo que s'fa públic pera coneixement y satisfacció de quantas persones puguen trobarshi interessades.

Reus 4 Desembre de 1897.—Lo Secretari General, Tomás Abelló.

Registre civil

del dia 3 de Desembre de 1897

Naixements

Joseph Pujol Guiot, de Joan y Carme.

Matrimonios

Cap. en 2ª casament: Cap. en 3ª casament: Detuncions

Joseph Coca Ferré, 81 anys, Camí Saló 21.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'any.—Sant Sabas.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesc

Continúa la Novena de la Puríssima Concepció que les filles de Maria consagran a la Divina Mare y Patrona precedint a les sis de la tarda lo reso de les 40 Aves Marías y Benedicções del Advent. Desseguida la Novena, després lo sermó que predicará lo Rvnt. Pare Salva ió, distingit orador sagrat y finalment algunas lletrillas y cants per la escolanía del Sr. Planas. Las Senyoretas Empleadas de la expressada Associació tenen lo gust d'invitar a las personas de totes las classes y condicions a tan solemnes y devotas funcions sagradas.

Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia

Demà dilluns a les onze se celebrarà un ofici a tota orquestra, a expenses d'un devoi.

Sant de demà.—Sant Nicolau.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a les 4 de la tarda d'ahir:

Interior	64'35	Filipinás
Exterior	80'57	Aduanas
Amortisable	78'50	Cubas 1886
Frances	20'90	Cubas 1890
Norts	23'	Obs. 6 0 0 Fransa
Exterior París	61'12	Obs. 3 0 0 >
París	33'	Londres

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los països.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauradó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Loneres a 90 dies feria. 33'13 diner.
» à 8 » vista. 33'27 »
París à » » 32'60 operacions
Marsella à 8 » »

VALORS LOCALES DINER PAPER OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	850	100	0
Industrial Harinera	510	520	0
Banch de Reus	70	100	0
Manufacturera de Algodon	150	150	0
C. Reusense de Tramvias, privilegiadas al 5 per cent.	135	150	0
Societat Hidrofòrica			

BOLS DE REUS

Cotisacions realissades en lo dia d'ahir a Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'36	Fransas	30'50
Exterior	80'56	Cubas vell	94'87
Colonial	78'50	Cubas noves	78'25
Norts	32'90	Aduanas	96'50
Obligacions Alm. nsaz	81'87	Obliga. 3 0 0 Fransas	63'15
		Filipinas	93'50
		PARIS	
Exterior	64'18	Norts	
		GIROS	
Paris	33	Londres	23'55

ANUNCIS PARTICULARS

Vinyas Americanas

DE Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduïts y autenticitat garantida.—Cinc milions d'estacas, y un milio de barbats.

Talonaris per la Rifa de Nadal

Se venen en la Impremta d'aquest Diari.

Diversions públiques

Teatro Fortuny

Companyia d'òpera y sarsuela espanyola

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funcions per avuy.—Tarde: la celebrada sarsuela cómica en 2 actes, «El húer» y la aplaudida sarsuela «El duu de la Africana».—A dos cuarts de 4.

Nit: 5ª del segon abon.—La magnifica ópera espanyola en tres actes, del mestre Arrieta, titulada MARINA.

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A dos cuarts de nou en punt.

TELEGRAMAS

Segons notícies rebudes de la Habana, sembla que a Güisa ha ocorregut algo semblant a lo de Vitoria de las Tunas.

Oficialment no hi ha detalls, per més que tothom creu en que la acció fou desgraciada pera nostres tropas.

S'esperan detalls ab impaciencia.

—Se reben de la Habana las següents notícies, referents a la marxa de la guerra:

En un topament ocorregut a Pinar del Rio, los rebels tingueren 19 morts.

Lo cabecilla Carrillo ha sigut derrotat per nostres tropas.

La partida del negre Gonzalez també ha sigut dispersada.

Las baixas del enemic pujan a 25 morts.

Han arribat a la Habana los generals Fuentes y Solano.

Ha circulat la notícia de que l'general Pando havia acausat los restos de la partida de Maxim Gomez, llorant una renyida acció.

Lo partit constitucional de la Habana aplaudeix la activitat de las operacions militars, donchs creu que aquest es l'únich medi eficàs pera dominar la insurrecció.

Imp. de C. Ferrando.—Plaça de la Constitució.

SERVEI DE TRENS

SORTIDAS.

De Reus á Barcelona	8'18 m.
5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca)	4'21 m.
tercera.	
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).	
9'12 t. mercancías, segona y tercera.	
4'57 t. correo (per Vilanova).	
0'92 De Barcelona á Reus	5'25 m. (per Vilafranca).
0'01 9'46 m. (per Vilanova).	15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).	
De Reus á Mora	
9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.	
De Mora á Reus	8'21 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 n.
De Reus á Tarragona	8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.
De Tarragona á Reus	7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31
(número SECCIO CATALANA)

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Didas», per Josep Felip y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern	2 "
«Costumes típics», perid. de la revista d'etnografia i arqueologia, 2 num.	2 "
«Alcover», monografia, per id.	4 "
«Poesias», per Manel Mariel-lo,	2 "
«Oda á Barcelona», per Jascinto Verdaguer,	4 "
«Lo Pi de les tres branques», per id.	2 "
«L'Aglenny», per Ramon Maslenn,	4 "
«Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents,	12 "
«La Fada», per id.	4 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2 "
«Avent pel mon», per Santiago Russinyol,	16 "
«Les Cróniques catalanes», per Gabriel Turell,	12 "
«Obras catalanes», per Joseph Ixart,	20 "
«Poesias», de Joan Maragall,	8 "
«Alades», per Emili Guanyabens,	8 "
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias	8 "
«Mont lba», per Bosch de la Triplexaria,	12 "
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20 "

ITALIE

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Serveys del mes de desembre de 1897

LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Desembre directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnific y ràpid vapor francès de la linea directa pera el Rio de la Plata.

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

PAPEL DE ARAGÓN

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires les grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Desembre lo vapor «Bearn»
lo dia 26 » » «Provence»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.